उभयतोऽतिरात्रꣳ सत्त्रमुपरिष्टादहीनस्य ॥ ६॥ सं° उभयत इत्यादावन्तेऽतिरात्रो यस्य तदुभ°रात्रम् · उप°ष्टात् अन्तऽएव ।

यजमानाः सर्वे सत्त्रेषु ॥७॥ कर्तारो भवन्ति · यऽऋत्विजस्ते यजमाना इत्यनेनार्त्विजीनान्पदार्थान्लक्षणयानूद्य यजमानाः कर्तृत्वेन विधीयन्ते ।

अदक्षिणानि च स्वामियोगात् ॥८॥ सत्त्राणि भवन्ति · न हि कश्चिदात्मनैवात्मानं परिक्रीणाति । सं° अत्र हि स्वामिन एवार्त्विज्यम् अनुपपन्नश्चात्मपरिक्रयः ।

गृहपतिर्याजमानमयुक्तत्वात् ॥९॥ या°नं यत्कर्म तद्गृ°तिः करोति कर्मान्तरे तस्यायु°त्वात् इतरेषां चाध्वर्यवादिषु योगात् ।

दर्शनाच्च ॥१०॥ दृश्यते चायमर्थः तस्माद्यदि बहवो° प्रयच्छेयुरिति (३.४.२.१५)।

सर्वे संस्कारात् ॥११॥ सं° यद्यत्संस्कारकं याजमानं यथा वपनादि तत्सर्वे कुर्युः तेन हि यजमानाः संस्क्रियन्ते ।

दर्शने वचनात् ॥१२॥ यत्तु दर्शनमुक्तम् तद्वचनम् । सं° गृहपतये एकस्मै दानमुक्तम् वचनं किमिव न कुर्यात् ।

अविभवति गृहपत्यन्वारम्भः ॥१२॥ सं° असंभवत्यनेककर्तृके पदार्थे वेदबन्धनाग्न्यन्वाधानादौ गृहपतेरन्वा°म्भः सर्वैः कर्तव्यः ।

परार्थेष्वेकः कृतत्वात् ॥१४॥ यत्पुनः क्रत्वभिनिर्वृत्त्यर्थमेव कर्म यथा पात्रासादनमाज्यावेक्षणं वा तत्रैकस्यैव कर्तृत्वम् कृ°त्वात्पदार्थस्य। सं° परार्थे यजमानकर्तृके आज्यावेक्षणादौ एको गृहपतिः · कुतः कृ°त्वात् एकेनापि कृतः कृत एव यतः ।

अग्निं चेष्यमाणाः समारोह्य गृहपतिर्मध्ये मन्थत्यर्धश इतरे दक्षिणोत्तराः ॥१५॥ स°ह्येति च पूर्वकालतामात्रे ल्यबादेशो न समानकर्तृकतायाम् ।

गृहपत्याहवनीयेऽङ्गारप्रासनम् ॥१६॥ तत्र प्राजापत्यः पशुः ॥१७॥ तत्र विहारे प्रा°शुः भवति । पुनर्ग्रहणाच्चाहर्गणे प्राजापत्यस्य नियमः · तथा चाश्वमेधे नियमदर्शनं भवति प्राजा°त्यमालभ्येति (१३.४.४.१)। सं° तत्र साधारणीकृते विहारे।

आज्येन पत्नीसंयाजा गृहपतिवर्जम् ॥१८॥ वचनात् (४.६.८.१९) ।

तदहर्दीक्षा ॥१९॥ दीक्षायाः पशोश्चैककालतोच्यते · तत्र दीक्षाकाले पशुः कर्तव्यः न पशुकाले दीक्षा एवं सोमस्य कालविरोधो न भवति इतरथा कालविरोधः स्यात् ।